

Lep pozdrav vsem skupaj in dobrodošli na letošnjem KLAKu, kateremu letos upihujemo že 5. svečko. Prepotoval je že kar dolgo pot in člani Laškega akademskega kluba ter vsi, ki so pri našem fotografskem natečaju kakorkoli sodelovali prav s ponosom, materinsko opazujemo, kako raste. Vse od 1. popolnoma lokalnega KLAKa pa do 2. razstave, ki je segla celo preko meja Slovenije do 3. rekordnega natečaja, ko smo prejeli okoli 150 fotografij vse do lanske razstave, ki je kljub zahtevni tematiki krasila muzej Laško z veliko mero tehnično in estetsko do vrhunca pripeljanih fotografij smo prišli do letošnjega 5. natečaja. Zamislili smo si ga kot dvodnevno prireditev, da počastimo njegovo obletnico. Danes ste priča otvoritvi razstave z naslovom Brezdelje, poleg uradne, tekmovalne kategorije pa smo razpisali še netekmvalno »Mojstri sončnih zahodov«, saj opažamo, da skorajda vsako leto v nabiralnik pripotuje tudi mnogo sončnih zahodov in vse ljubitelje fotografije in tovrstne tematike bomo razveselili jutri ob 20:00 v prostorih Šmoca, kjer bomo sončni zahod pričakali ob cocktailih in dobri glasbi, saj nam bo prepeval pevski zbor Oktet9. Vabljeni torej jutri ob 20:00.

Današnji večer pa nam bo v spominu ostal tudi zaradi naših glasbenih gostov, študentskega pevskega zbora »Si Za Pet«, ki prihajajo iz Ljubljane in so s pesmijo _____ že otvorili današnji večer. Sedaj pa jim prisluhnimo še enkrat, tokrat nam bodo zapeli pesem _____.

Tako, pa preidimo k današnjemu večeru. Panoje Muzeja Laško krasi 80 fotografij 38 avtorjev. Kar je nekaj več avtorjev in hkrati malo manj fotografij kakor prejšnje leto. Tudi letošnja tema »Brezdelje« kakor lanska »Preganjan kot Trubar« ponuja zgolj izhodišče za mnoge interpretacije in zahteva celega avtorja ter njegov temeljit premislek. Prejeli smo motivno zelo raznolike fotografije. Brezdelje je lahko zarez v času, čas brez dela, ko se misli zazrejo v prihodnost ali se možgani preprosto izklopijo, lahko postane izbran življenjski slog ali pa je žal zgolj luksuzna dobrina prezaposlenih, povezujemo ga s sončnimi, peščenimi plažami, izleti, prostim časom in hobiji, počitkom in poležavanjem, nekateri so si za izhodišče vzeli kar živalsko motiviko, spet drugi so do tematike pristopili popolnoma inovativno. Temo pa je možno razumeti tudi družbeno angažirano. Trenutne ekonomsko – politične razmere med populacijo ustvarjajo dve navidezno enaki poziciji- brezdelje in brezposelnost, ki prodirata v vse pore sodobne družbe. Delo dejansko postane predpogoj za obstoj človekove biti in brez njega le ta postane razvrednoten. Brezposelnost in posledična socialna stiska sta se kot motiv znašli na množici prejetih fotografij.

Pa smo tik pred podelitvijo nagrad in preden prav zares izvemo nagrajence naj napetost še malce dvignejo »Si Za Pet« in nas ponesejo v slovenski ljudski svet s pesmijo Pevcu.

Komisija, v zasedbi Silvo Privšek, amaterski fotograf, Andreja Anžin, sociologinja, Simona Škorja, restavratorka, Metoda Groznik, umetnostna zgodovinarica ter Nika Damjanovič, študentka umetnostne zgodovine, primerjalne književnosti ter slovenščine je fotografije tako kakor pretekla leta izbirala glede na tehnično dovršenost, estetsko učinkovitost, idejno inovativnost ter tematsko ustreznost, ki pa je kot že rečeno tudi letos dovoljevala široko polje kreativnosti pri interpretacijah.

Tretje mesto in nagrado v višini 50 eur podeljujemo Hermanu Čatru, ki ga je s fotografijo seznanil oče, ko je bil še otrok. V zadnjih desetih letih se intenzivno ukvarja z umetniško fotografijo. Fotografira pokrajino, portrete in ženske akte. Značilnosti njegovih fotografij so barvitost, igra svetlobe in senc. V letu 2005 je bil med najuspešnejšimi fotografi v Sloveniji, umetnostni svet FZS pa mu je podelil razstavljalški naslov Kandidat za mojstra fotografije. Nagrajeni cikel nosi naslov Ostaline časa in je sestavljen iz treh fotografij: Praznik, Sam, Počitek. Posnete so bile leta 2008 v občini Laško, na domu ostarelega, zdaj že pokojnega moža, s katerim je fotograf spletel tudi prijateljsko vez. Opus zaznamuje estetizacija družbeno angažirane teme in hkrati njena individualizacija. Fotografije so vnaprej pripravljene, a gledalca ne pustijo ravnodušnega. Njihov sporočilni naboj je močan, opozarjajo na hladnokrvnost družbe do socialne stiske individuuma. Osamljenost, beda, pomanjkanje in bolezen vodijo v brezdelje, le ta pa v obupu tudi v alkoholizmu. Tudi tehnično so fotografije pripeljane do vrhunca, prežete z nenavadnimi barvnimi odtenki, ki pričujoče fotografije skorajda privedejo v področje slikarstva. Odbleski svetlobe se mistično zarisujejo na predmetih, ometu in podobi možakarja, delujejo skoraj transcendentno. Čater se je na občini Laško boril za pridobitev finančne pomoči upodobljencu, a še preden bi mu lahko le to predal je možakar preminil. Fotograf pa mu s serijo fotografij Pozabljen postavlja večni epitaf, saj gre njegova podoba po vsem svetu in za serijo je fotograf prejel v zadnjih treh mesecih kar 50 nagrad, večinoma na mednarodnih salonih, med drugim tudi 2. mesto na Prvem svetovnem pokalu ISF, zlato medaljo v Franciji, Nemčiji, Italiji, Avstriji, Hrvaški, na Al Thani salonu, sedaj pa je celotna serija razstavljena v Fotogaleriji Stolp v Mariboru.

Drugo mesto in nagrada 100 eur gre ciklu Beograd, avtorja Boba Ramšaka, slovencu po rodu in američanu po bivališču in izkušnji. Ramšak je novinar, pisatelj in urednik, ki je že razstavljal na samostojnih razstavah v Clevelandu, Chicagu,... ter sodeloval na mnogih razstavah v Ameriki, Costa Rici in

Nikaragvi. Cikel prikazuje svet prevoznih sredstev, svet v gibanju. Avtor ujame popotne motive in jih predstavi na sodoben, kreativen način. Prevozna sredstva simbolizirajo brezdelje, saj je vožnja iz točke a v točko b že a priori povezana z našo temo. Motive dopustništva niza z distanco in v popotnikih poišče zamišljeno zdolgočasnost, sled brezdelja, ki se zrcali tako v njihovih držah, kakor tudi v pogledih. Na prvi fotografiji s široko modrino neba, ki odseva v steklih avtobusa še poudari brezmejen tok zavesti popotnikov. Na drugi fotografiji pa se skozi okno avtomobila odkriva pogled na zdolgočaseno »dekle noči«, ki zatopljena v svoje misli krade trenutek času zase. Prav tako tudi cigareta in kajenje nekako ponazarjata brezdelje. Poleg vsega pa že sam naslov cikla Beograd, v naši stereotipizirani predstavi budi misel na tamkajšnje ležerno življenje. Poleg zanimivega pristopa do teme pa fotografije zaznamuje tudi tehnična dovršenost in barvna ter kompozicijska učinkovitost.

Bobu Ramšaku sicer čestitamo in mu podeljujemo materialno nagrado, honorarju pa se gospod odpoveduje in ga podarja v dobrodelne namene, družini na področju občine Laško. Laški akademski klub se zavezuje, da bo denar prešel v prave roke.

In sedaj še prvo mesto in nagrada 200 eur. Tokrat z veseljem in ponosom čestitamo laščanu, Jožetu Benedeku. Zmagovalec 5. natečaja KLAKE se že vrsto let ljubiteljsko ukvarja s fotografijo. Njegovo najbolj plodovito obdobje (1966-69) sega v leta študija stomatologije v Ljubljani, ko si je z objavami fotografij služil študentski kruh. V tem obdobju je sodeloval na mednarodnih razstavah v okviru ŠOLTa, njegovo delo pa je bilo večkrat objavljeno v Sobotni prilogi Dela, Tribuni in reviji Otroci in družina. Nagrado podeljujemo njegovemu ciklu treh fotografij, ki nosijo naslove: Novice so resne, Kje ste in Kupcev pa ni. Na fotografijah je avtorju uspelo popolnoma uloviti termin brezdelje. Poleg tega pa mu je nagrado prinesel tudi duhovit pristop do teme natečaja in izvirna motivika. Fotografije je sicer izbrskal iz zakladnice svojih del, ki so kot že rečeno nastale v njegovih študentskih letih, a brezdelje je tako ali tako večno. Ujel ga je v vsakdanjih motivih, bodisi ob jutranji kavici in prebiranju novic upokojencev, ki so si skozi leta dela priborili legitimno pravico do brezdelja bodisi v službenih odmorih in čakanju na stranke postrežčkov. Izvirno se zarisuje v gestah, držah, izrazih na obrazu, itd. Cikel zelo dobro učinkuje kot celota in fotografije s svojim formatom še razvlečejo že tako dolg čas brezdelja.

Laški akademski klub pa je konec koncev le študentski klub in vsakršna pomoč prav pride. V prvi vrsti bi se radi zahvalili Foto Rizmalu, ki nam je ponovno radodarno in kvalitetno sponzoriral razvijanje fotografij. Najlepša hvala Občini Laško, predvsem podžupanu Klemnu Gešaku za vso finančno in moralno podporo. Zahvala gre tudi Marku Radosavljeviču in Mateju Lavricu za

oblikovanje ter tisk plakatov ter zgibank kartic z zmagovalci natečajev, ki so nastale v čast 5. obletnice in jih lahko vzamete pri vhodu. Tudi Spirala v Celju nam je namenila količinski popust pri uokvirjanju slik v paspartuje. Posebna zahvala je namenjena Muzeju Laško, ki nam je odstopil prostore vse do 8. maja, ko se razstava pospravi in hvala »Si Za Pet« za čudovito popestritev večera. Posebno čast pa se imam zahvaliti tudi dr. Primožu Lampiču, profesorju fotografije na oddelku za umetnostno zgodovino na Filozofski fakulteti v Ljubljani, ki si je vzel čas, pregledal fotografije ter spisal sestavek, ki si ga lahko preberete ob vhodu. Najlepša hvala!

Seveda pa se najlepše zahvaljujem vsem ostalim članom komisije, Silvotu, Metodi, Simoni, Andreji, Zoranu Špecu za šifriranje del in dokumentacijo ter vsem lakovcem, ki so včeraj ter danes skupaj z menoj zavihali rokave in postavili razstavo. Seveda pa se zahvaljujem vse vam, ljubiteljem dobre fotografije, ki ste si vzeli čas in tale petkov večer preživeli v naši družbi.

Še zadnjič danes prisluhnilimo »Si Za pet«, tokrat nam bodo zažgali tla pod nogami s pesmijo God will set the world on fire, kakor upam, da vam jih bo kasneje tudi naša razstava.

Tako, pa nas Klak vsako leto znova združi in nam na pogled postavi pravo pašo za oči, uživajte v razstavi in si jo popestrite s kakšnim prigrizkom in kozarčkom vina. Še enkrat pa lepo vabljeni jutri ob osmih v Šmocl na razstavo sončnih zahodov! Uživajte....